

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |
വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - വിംശതിതമോഽധ്യായഃ ||

This document* has been prepared by
Sunder Kidambi
with the blessings of
ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ
His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - വിംശതിതമോഽധ്യായഃ ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഗുണാനാമസമിശ്രാണാം പുമാൻ യേന യഥാ ഭവേത് |
തന്മേ പുരുഷവർയേദമുപധാരയ ശംസതഃ || 20.1 ||

ശമോ ദമസ്തിതിക്ഷേക്ഷാ തപഃ സത്യം ദയാ സ്മൃതിഃ |
തുഷ്ടിസ്ത്യാഗോഽസ്പൃഹാ ശ്രദ്ധാ ഹ്രീർദ്രയാദിഃ സ്വനിർവൃതിഃ || 20.2 ||

കാമ ഈഹാ മദസ്ത്യഷ്ണാ സ്തംഭ ആശീർഭിദാ സുഖം |
മദോത്സാഹോ യശഃപ്രീതിർഹാസ്യം വീര്യം ബലോദ്യമഃ || 20.3 ||

ക്രോധോ ലോഭോഽന്യതം ഹിംസാ യാച്ഛാ ഭംഭഃ ക്ലമഃ കലിഃ |
ശോകമോഹൗ വിഷാദാർത്തീ നിദ്രാഽഘോ ഭീരനുദ്യമഃ || 20.4 ||

സത്ത്വസ്യ രജസശ്ചൈതാസ്തമസശ്ചാനുപൂർവ്വശഃ |
വൃത്തയോ വർണ്ണിതപ്രായാഃ സന്നിപാതമഥോ ശൃണു || 20.5 ||

സന്നിപാതസ്ത്വഹമിതി മമേത്യുദ്ധവ യാ മതിഃ |
വ്യവഹാരഃ സന്നിപാതോ മനോമാത്രേന്ദ്രിയാസുഭിഃ || 20.6 ||

ധർമ്മേ ചാർത്ഥേ ച കാമേ ച യദാസൗ പരിനിഷ്ഠിതഃ |
ഗുണാനാം സന്നികർഷോഽയം ശ്രദ്ധാരതിധനാവഹഃ || 20.7 ||

പ്രവൃത്തിലക്ഷണേ നിഷ്ഠാ പുമാൻ യർഹി ഗൃഹാശ്രമേ |
സ്വധർമ്മേ ചാനുതിഷ്ഠേത ഗുണാനാം സമിതിർഹി സാ || 20.8 ||

പുരുഷം സത്ത്വസംയുക്തമനുമീയാച്ഛരമാദിഭിഃ |
കാമാദിഭീ രജോയുക്തം ക്രോധാദ്ഭ്യസ്തമസാ യുതം || 20.9 ||

യദാ ഭജതി മാം ഭക്ത്യാ നിരപേക്ഷഃ സ്വകർമ്മഭിഃ |
തം സത്ത്വപ്രകൃതിം വിദ്യാത് പുരുഷം സ്ത്രിയമേവ വാ || 20.10 ||

യദാ ആശിഷ ആശാസ്യ മാം ഭജേത സ്വകർമ്മഭിഃ |
തം രജഃപ്രകൃതിം വിദ്യാദ്ധിംസാമാശാസ്യ താമസം || 20.11 ||

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി ഗുണാ ജീവസ്യ നൈവ മേ |
ചിത്തജാ യൈസ്തു ഭൂതാനാം സജ്ജമാനോ നിബധ്യതേ || 20.12 ||

യദേതരൗ ജയേത് സത്ത്വം ഭാസ്വരം വിശദം ശിവം |
തദാ സുഖേന യുജ്യേത ധർമ്മജ്ഞാനാഭിഭിഃ പുമാൻ || 20.13 ||

യദാ ജയേത്തമഃ സത്ത്വം രജഃ സംഗം ഭിദാ ചലം |
തദാ ദുഃഖേന യുജ്യേത കർമ്മണാ യശസാ ശ്രിയാ || 20.14 ||

യദാ ജയേദ് രജഃ സത്ത്വം തമോ മൂഢം ലയം ജഡം |
യുജ്യേത ശോകമോഹാഭ്യാം നിദ്രയാ ഹിംസയാഽഽശയാ || 20.15 ||

യദാ ചിത്തം പ്രസീദേത ഇന്ദ്രിയാണാം ച നിർവൃതിഃ |
ദേഹേഽഭയം മനോഽസംഗം തത്സത്ത്വം വിദ്ധി മത്പദം || 20.16 ||

വികുർവ്വൻ ക്രിയയാ ചാധീരനിവൃത്തിശ്ച ചേതസാം |
ഗാത്രാസ്യാസ്ഥ്യം മനോ ഭ്രാന്തം രജ ഏതൈർന്നിശാമയ || 20.17 ||

സീദച്ചിത്തം വിലീയേത ചേതസോ ഗ്രഹണേഽക്ഷമം |
മനോ നഷ്ടം തമോ ശ്ലാനിസ്തമസ്തദുപധാരയ || 20.18 ||

ഏഡമാനേ ഗുണേ സത്ത്വേ ദേവാനാം ബലമേധതേ |
അസുരാണാം ച രജസി തമസ്യുദ്ധവ രക്ഷസാം || 20.19 ||

സത്ത്വാജ്ജാഗരണം വിദ്യാദ് രജസാ സ്വപ്നമാഭിശേത് |
പ്രസ്ഥാപം തമസാ ജ്ഞോസ്തുരീയം ത്രിഷു സന്തതം || 20.20 ||

ഉപർയുപരി ഗച്ഛന്തി സത്ത്വേന ബ്രാഹ്മണാ ജനാഃ |
തമസാഽധോഽയ ആമുഖ്യാദ് രജസാന്തരചാരിണഃ || 20.21 ||

സത്ത്വേ പ്രലീനാഃ സ്വർയാന്തി നരലോകം രജോലയാഃ |
തമോലയാസ്തു നിരയം യാന്തി മാമേവ നിർഗ്ഗുണാഃ || 20.22 ||

മദർപ്പണം നിഷ്ഫലം വാ സാത്ത്വികം നിജകർമ്മ തത് |
രാജസം ഫലസംകൽപം ഹിംസാപ്രായാദി താമസം || 20.23 ||

കൈവല്യം സാത്ത്വികം ജ്ഞാനം രജോ വൈകൽപികം ച യത് |
പ്രാക്യതം താമസം ജ്ഞാനം മന്നിഷ്ഠം നിർഗ്ഗുണം സ്മൃതം || 20.24 ||

വനം തു സാത്ത്വികോ വാസോ ഗ്രാമോ രാജസ ഉച്യതേ |
താമസം ദ്യുതസദനം മന്നികേതം തു നിർഗ്ഗുണം || 20.25 ||

സാത്ത്വികഃ കാരകോഽസംഗീ രാഗാന്യോ രാജസഃ സ്മൃതഃ |
താമസഃ സ്മൃതിവിഭ്രഷ്ടോ നിർഗ്ഗുണോ മദപാശ്രയഃ || 20.26 ||

സാത്ത്വിക്യാധ്യാത്മികീ ശ്രദ്ധാ കർമ്മശ്രദ്ധാ തു രാജസീ |
താമസ്യധർമ്മേ യാ ശ്രദ്ധാ മത്സേവായാം തു നിർഗ്ഗുണാ || 20.27 ||

പഥ്യം പുതമനായസ്തമാഹാർയം സാത്ത്വികം സ്മൃതം |
രാജസം ചേന്ദ്രിയപ്രേഷ്ഠം താമസം ചാർത്തിദാശുചി || 20.28 ||

സാത്ത്വികം സുഖമാത്മോത്ഥം വിഷയോത്ഥം തു രാജസം |
താമസം മോഹദൈന്യോത്ഥം നിർഗ്ഗുണം മദപാശ്രയം || 20.29 ||

ദ്രവ്യം ദേശഃ ഫലം കാലോ ജ്ഞാനം കർമ്മ ച കാരകഃ |
ശ്രദ്ധാവസ്ഥാഽഽകൃതിർന്നിഷ്ഠാ ത്രൈഗുണ്യഃ സർവ്വ ഏവ ഹി || 20.30 ||

സർവ്വേ ഗുണമയാ ഭാവഃ പുരുഷാവ്യക്തധിഷ്ഠിതഃ |
ദ്യഷ്ടം ശ്രുതമനുധ്യാതം ബുദ്ധ്യാ വാ പുരുഷർഷഭ || 20.31 ||

ഏതഃ സംസൃതയഃ പുംസോ ഗുണകർമ്മനിബന്ധനഃ |
യേനേമേ നിർജ്ജിതഃ സൗമ്യ ഗുണാ ജീവേന ചിത്തജഃ |
ഭക്തിയോഗേന മന്നിഷ്ഠോ മദ്ഭാവായ പ്രപദ്യതേ || 20.32 ||

തസ്മാദ് ദേഹമിമം ലബ്ധ്യാ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനസംഭവം |
ഗുണസംഗം വിനിർദ്ധൂയ മാം ഭജന്തു വിചക്ഷണഃ || 20.33 ||

നിഃസംഗോ മാം ഭജേദ് വിദ്വാനപ്രമത്തോ ജിതേന്ദ്രിയഃ |
രജസ്തമശ്ചാഭിജയേത് സത്ത്വസംസേവയാ മുനിഃ || 20.34 ||

സത്ത്വം ചാഭിജയേദ് യുക്തോ നൈരപേക്ഷ്യണ ശാന്തധീഃ |
സമ്പദ്യതേ ഗുണൈർമ്മുക്തോ ജീവോ ജീവം വിഹായ മാം || 20.35 ||

ജീവോ ജീവവിനിർമ്മുക്തോ ഗുണൈശ്ചാശയസംഭവൈഃ |
മയൈവ ബ്രഹ്മണാ പൂർണ്ണോ ന ബഹിർന്നാന്തരശ്ചരേത് || 20.36 ||

|| ഇതി വിംശതിതമോഽധ്യായഃ ||